

ผลของโครงการ Palliative Care ต่อการดูแลรักษาผู้ป่วยเด็ก

ในโรงพยาบาลศิริราช

นายเกียรติยศ บูรณวนิช

บทคัดย่อ

บทนำ Palliative care ในเด็กคือ การดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม ทั้งร่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณ ร่วมกับการช่วยเหลือครอบครัวของผู้ป่วย ในปีพ.ศ.2552 ได้มีการจัดตั้งศูนย์กุมารบริรักษ์ขึ้นในภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล โดยมีหลักดำเนินงานสามส่วนได้แก่ 1) ให้ความรู้และจัดการเรียนการสอนด้าน การให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและญาติ และการอบรมเรื่องการดูแลแบบประคับประคอง (palliative care ให้กับแพทย์ประจำบ้าน 2) การให้บริการ child life program 3) สนับสนุนการดูแลแบบสหสาขาวิชา สำหรับการดูแลแบบประคับประคอง

วัตถุประสงค์ 1) ศึกษาอาการเจ็บป่วย 12 รายการ 2) ศึกษาประเภทและจำนวนหัตถการและการบริการทางการแพทย์ที่กระทำในผู้ป่วย 14 รายการ 3) ศึกษาการบริการทางการแพทย์สำหรับผู้ป่วยระยะสุดท้าย 4) ศึกษาประเภทของยาที่ผู้ป่วยได้รับ ทำการศึกษาผู้ป่วยที่อายุตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไปจนถึง 18 ปี โดยแบ่งผู้ป่วยเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ผู้ป่วยที่เสียชีวิตในภาควิชากุมารเวชศาสตร์ปี 2549 ซึ่งเป็นช่วงก่อนมีการเรียนการสอนเรื่องการดูแลแบบประคับประคองในภาควิชา และผู้ป่วยที่เสียชีวิตในภาควิชากุมารเวชศาสตร์ปี 2554 ซึ่งเป็นช่วงเวลาหลังจากมีการจัดการเรียนการสอนเรื่องการดูแลแบบประคับประคองให้กับแพทย์ประจำบ้านและบุคลากรทางการแพทย์แล้ว

วิธีการศึกษา เป็นการศึกษาเปรียบเทียบแบบย้อนหลัง โดยทำการสืบข้อมูลทางเวชระเบียนคอมพิวเตอร์ของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และ สถิติเชิงอนุมาน ใช้โปรแกรม SPSS 16 ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษา พบว่าหากมีการพูดคุยเกี่ยวกับแผนการช่วยเหลือผู้ชีพแล้ว ผู้ปกครองของผู้ป่วยที่เสียชีวิตในปี 2554 ตัดสินใจไม่ช่วยเหลือผู้ชีพมากกว่า (100% vs 71.1%, $p = 0.004$) ส่วนอาการเจ็บป่วย พบว่า อาการปวด (Pain) ได้รับการรักษาและมีอาการดีขึ้นหลังรักษามากขึ้นในปี 2554 (42.9% vs 18.5%, $p = 0.001$) และอาการเบื่ออาหาร (Poor appetite) ในปี 2554 ได้รับการรักษามากขึ้น (28.6% vs 9.5%, $p = 0.006$) ส่วน Pain score ได้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายขึ้นในปี 2554 (73.7% vs 4.5%, $p = 0.00$) และพบว่ามีการใช้

Midazolam และ Morphine มากขึ้นในปี 2554 (73.7% vs 47.8%, $p = 0.01$) และ (26.3% vs 10.4%, $p = 0.034$) ตามลำดับ และมีการนำยาทั้งกลุ่มยานอนหลับและยาต้านซึมเศร้า และ Opioid มาใช้รักษาอาการ Pain มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ (13.2% vs 0%, $p = 0.005$) และ (31.6% vs 11.9%, $p = 0.014$) ตามลำดับ

สรุป จากการศึกษา แม้ตัวแปรบางรายการจะมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นบางส่วน แต่ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อผลการศึกษาคือจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่น้อยเกินไป ดังนั้นการศึกษารั้งต่อไปจึงควรศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่ใหญ่ขึ้นและควรเป็นการศึกษาแบบไปข้างหน้า เพื่อผลการศึกษาที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

THE IMPACT OF PALLIATIVE CARE PROGRAM TO THE PEDIATRIC MANAGEMENT AT SIRIRAJ HOSPITAL

MR. KIATTIYOD BURANAWANICH

Abstract

Background: Palliative care for children is the active total care of the child's body, mind and spirit as well as providing support to the family. In 2009, The pediatric palliative care center of the department of pediatrics of Siriraj hospital has was found. It provides 3 main services: 1) the training course for pediatric counseling and palliative care for residency program. 2) offering a support with a child life program. 3) palliative care service by using multidisciplinary approach

Objective: To study about : 1) 12 types of symptoms 2) type and number of medical interventions 3) type and number of process in palliative care management 4) types, reasons, routes and frequency of prescribing medication. The study included patients age from 1 to 18 years old who died during their last admission in the department of pediatrics Siriraj hospital and compared between 2006, which there was no palliative training , and 2011 which was the time after the beginning of palliative care training

Methods: A retrospective comparative study between two group of patients which were divided by the year of death was perform the information of all patients were collected by using the Buddy scan program of the Siriraj hospital the comparative study was analyzed by using Chi-square and the correlation was calculated by using SPSS version 16

Results: After the resuscitation status discussion, the parents of the patients who died in 2011 chose not to attempts resuscitation compared with 2006 (100% vs 71.1%, $p = 0.004$). The pain symptoms (42.9%vs18.5%) and poor appetite (28.6%vs9.5%) were more treated in 2011. The pain score were more significantly recorded in 2011 (73.7% vs 4.5%, $p = 0.00$). The rate of midazolam and morphine prescription were increased in 2011 (73.7% vs 47.8%, $p = 0.01$) and (26.3% vs 10.4%, $p = 0.034$) respectively. In 2011 the prescription of major sedative agents and antidepressants due to pain more than in 2006 (13.2% vs 0%, $p = 0.005$) and opioid was also more prescribed due to pain in 2011 (31.6% vs 11.9%, $p = 0.014$)

Conclusion: After the founding of the pediatric palliative care center in the department of pediatrics of Siriraj

hospital, although some informations shown some improvement. But most of them shown no significant change compare with in 2006 which there was no palliative care. The important factor was the small sample size and the prospective study with larger sample sized is needed in the future.

